

KOHTUOTSUS

Eesti Vabariigi nimel

Kohus Pärnu Maakohus

Otsuse tegemise aeg ja koht 24.10.2008, Rapla

Väärteoasja number 4-08-7581

Kohtunik Lea Pavelson

Kohtuistungi sekretär Anu Sepp

Väärteoasi Marko Heinoja kaebus Lääne Politseiprefektuuri Rapla politseijaoskonna juhtivkonstaabel Jaanus Peitre 10.07.2008 otsuse nr 2700,08,003742 peale

Menetlusosalised kaebuse esitaja Marko Heinoja (isikukood 37701210236, elukoht xxxxxxxx, xxxx x-x, töökoht Auto 100 AS, Eesti kodanik), kaitsja Indrek Kukk, kohtuväline menetleja Lääne Politseiprefektuuri Rapla politseijaoskonna vanemkonstaabel Ain Metsluht

Resolutsioon

Tühistada Lääne Politseiprefektuuri Rapla politseijaoskonna juhtivkonstaabel Jaanus Peitre 10.07.2008 otsus nr 2700,08,003742 osaliselt karistuse mõistmise osas ning karistada Marko Heinoja Liiklusseaduse § 74¹⁹ lg 1 järgi rahatrahviga 150 trahviühikut, trahvi suurus 9000.- krooni ning Liiklusseaduse § 74¹⁹ lg 2 järgi võtta ära mootorsõiduki juhtimise õigus 3 kuuks. Marko Heinoja kaebus otsuse täielikuks tühistamiseks ja menetluse lõpetamiseks VTMS § 29 lg 1 p1 järgi jätta rahuldamata.

Edasikaebamise kord

Kohtumenetluse pooltel on õigus esitada kassatsioon Riigikohtule.

Kassatsiooni esitamise õigus on Marko Heinojal advokaadist esindaja vahendusel.

Kassatsiooniõiguse kasutamisest peab kirjalikult teatama Pärnu Maakohtu Rapla kohtumajale 7 päeva jooksul, alates kohtuotsuse lõpposa kuulutamisest.

Kassatsioon tuleb esitada Pärnu Maakohtu Rapla kohtumajale 30 päeva jooksul päevast, mil kohtuotsus on kohtus tutvumiseks kättesaadav.

Rahatrahv tuleb tasuda pankra edasikaebamise tähtaja jooksul, alates päevast, mil kohtuotsus on kohtumenetluse pooltele kohtus tutvumiseks kättesaadav, Rahandusministeeriumi arveldusarvele nr 10220034796011 SEB Pangas või nr 221023778606 Hansapangas, viitenumber 10220085208260.

Kohtuotsus pööratakse täitmisele, kui päevast, mil kohtuotsus on kohtumenetluse pooltele kohtus tutvumiseks kättesaadav, on möödunud edasikaebamise tähtaeg ja menetlusalune isik ei ole rahatrahvi täies ulatuses tasunud või kui menetlusalune isik või tema kaitsja ei ole otsuse peale kaebust esitanud.

Kohtuotsus on kohtus kättesaadav alates 12.11.2008.

Asjaolud

Kaebuse esitaja 15.06.2008 kell 01.30 istus temakasutuses olevas sõiduautos Subaru Impreza juhi istekohal Järvakandis toimunud Rabarocki festivalil küllastajate sõidukite parkimiseks ettenähtud alal. Sõiduk oli pargitud ning mootor ega tuled ei olnud sisse lülitatud, juhiiste oli alla lastud. Sõidukis viibis menetlusalune isik põhjusel, et ootas E E R, et viimane kui kaine autojuht sõidaks autoga Tallinnasse. Menetlusaluse isiku juurde astusid 2 politseiametnikku, kes ennast ei esitlenud, koputasid aknale ning palusid tal puhuda alkomeetrisse, mis näitas joovet, kuna menetlusalune isik oli samal õhtul alkoholi tarvitanud. Seejärel kutsusid politseiametnikud patrullauto, kes koostas menetlusalusele isikule väärteoprotokolli. Nimetatud protokoll kohaselt juhtis menetlusalune isik mootorsõidukit alkoholijoobes ning rikkus sellega LE § 76 p 1. Menetlusalune isik selgitas, et ei ole sõidukit juhtinud, kuid politseiametnikud tema selgitustest ei hoolinud. Samuti väitsid nad muuhulgas, et sõiduk oli enne teise koha peal. Viimane asjaolu vastas ka tõele – sõiduk oli eelnevalt halvasti pargitud, mistõttu E E R parkis selle ca 10 minutit varem ringi ning läks seejärel tagasi festivaliplatsile. Asjaolu, et politseinike saabudes istus autos juhi kohal peal menetlusalune isik, ei tähenda, et ta oleks sõidukit juhtinud. Veelgi enam – nimetatud festivalil viibis väga palju politseinikke ning kontrolliti pea kõiki sõidukeid, millest olid teadlikud kõik festivali küllastajad, sealhulgas ka menetlusalune isik. Seetõttu puudus tal igasugune vajadus või põhjendus sõidukit juhtida. Juhi koha peal viibis menetlusalune isik põhjusel, et soovis E E R le viimase saabumisel näidata enne pikemat Tallinnasse sõitu konkreetse auto kui keskmisest keerukama sõiduki juhtimisega kaasnevaid iseärasusi, mida ta ei olnud näidanud enne, st. ajal, mil E E R sõidukit ümber parkis.

Sõiduki juhtimise all ei saa mõista isikut, kes istub sõidukis juhi koha peal. Kui sõiduk on pargitud, ei saa eeldada, et isik, kes istub sõidukis juhi koha peal, on automaatselt juht LE § 2 lg 14 tähenduses. Festivalidel ning muudel rahvarohketel üritustel on tavapärane, et küllastajad viibivad ning ka magavad oma sõidukites ja seda ka siis, kui nad on tarvitanud alkoholi ning ei ole mõistuspärane eeldada, et isik on sel ajal automaatselt juht LE § 2 lg 14 tähenduses. Samuti ei saa eeldada, et tegemist on juhiga ka põhjendusel, et isik omab ligipääsu sõidukile ning et tal on reaalne võimalus sõidukiga sõitma hakata – sellisel juhul oleks automaatselt juht ka isik, kelle taskus on sõiduki võtmed. Nimetatud paragrahvi all mõeldakse siiski isikut, kes realselt tegeleb sõiduki juhtimise ning liiklemisega. Menetlusalune isik selgitas ka menetlusaluse isiku ülekuulamise protokollis, et ei juhtinud sõidukit, vaid ainult ootas sõidukis kainen autojuhti. Lisaks esitas menetlusalune isik 27.06.2008 kohtuvälisele menetlejale ka vastulause, milles veelkord kinnitas, et ei ole sõidukit juhtinud, ning selgitas ka asjaolu, et juhi all ei saa automaatselt mõista isikut, kes viibib sõidukis juhi

istekohal. Kohtuväline menetleja menetlusaluse isiku ülekuulamise protokollis ning vastulauset ei aktsepteerinud. Otsuses märgib kohtuväline menetleja, et vastulauses esitatu jäetakse otsuse tegemisel arvestamata, kuna joobeseisundi tuvastamise protokollis ja tunnistajate ütlustega on väärtegu tõendatud. Tunnistajate ülekuulamise protokollis tunnistab Julgestuspolitsei töötaja Tanel Toots, et kontrollis koos vanemkonstaabel Armin Saaritsaga Rahu tänaval suunaga Vana-Asula liikuvat sõidukit Subaru Impreza reg.nr xxx xxx, mida juhtis menetlusalune isik, kellel tuvastati alkoholijoove. Politseiametnike saabumisel oli sõiduk pargitud ning väide, et see liikus Rahu tänaval suunaga Vana-Asula tänava poole, ei vasta tõele, on eksitav ning vale, Tegelikult lähenesid politseiametnikud pargitud sõidukile tagantpoolt ning koputasid juhiukse aknale. Tunnistaja Margus Toom väidab tunnistajate ülekuulamise protokollis, et nägi, kuidas vanemkonstaabel Armin Saarits liikuva auto kinni pidas. Samas tunnistuses väidetud asjaolu, et kella 23.00 - 23.30 ajal hakkas parklast ilma tuledeta liikuma tume Subaru, ei oma õiguslikku tähendust – nimetatud aja ning joobe tuvastamise vahel on 2-tunnine vahemik, tunnistaja ei märgi tunnistuses sõiduki numbrit, samuti süttivad konkreetset sõidukil päevasõidutuled automaatselt mootori käivitades. Kaebuse esitaja on seisukohal, et pargitud sõidukis asuva isiku suhtes väärteprotokollis koostamise näol on tegemist pahatahtlikkuse, seaduse meelevaldse ning ebaõige tõlgendamise ning ametniku suvaga, milline käitumine ei ole kohane õigusriigi avaliku võimu esindajale. Kohtuvälise menetleja otsuses märgitud asjaolu, et riik peab andma selge signaali sellest, et liiklusrikkumiste, sealhulgas eelkõige mootorsõiduki joobeseisundis juhtimise näol on tegemist riigi poolt rangelt karistatavate õigusrikkumistega, on menetlusalusele isikule täiesti arusaadav ning aktsepteeritav. Seetõttu kasutaski menetlusalune isik kojusõiduks kaine autojuhi abi. Asjaolu, et avalikel üritustel müüakse ning tarbitakse alkoholi, on seadusandja tahe ning õigusaktidega kooskõlas. On lubamatu ning meelevaldne tembeldata roolijoodikuks isik, kes ühegi seaduse vastu eksimata viibib heauskelt oma sõidukis ning ootab kaint autojuhti, erinevalt paljudest, kes juhivad sõidukit hoolimata joobeseisundist. Arvestades loetletud asjaolusid, et menetlusalune isik väitis juba menetlusaluse isiku protokollis, et ei juhtinud sõidukit ning juhtis sellele koos õiguslike põhjendustega tähelepanu ka vastulauses, on ka kohtuvälise menetleja poolt tehtud otsuse näol tegemist seaduse meelevaldse ning ebaõige tõlgendamisega. Menetlusalune isik ei ole väärtegu toime pannud, süü on tõendamata.

Kaebuse esitaja palub väärtetoote tühistada täies ulatuses ning menetluse lõpetada VTMS § 29 lg 1 p 1 alusel.

Kohtuvälise menetleja seisukoht

Kohtuväline menetleja Lääne Politseiprefektuuri Rapla politseijaoskonna vanemkonstaabel A.Metsluht vaidleb kaebusele vastu ja palub selle jätta rahuldamata ning otsus muutmata. Karistus on mõistetud vastavalt seadusele, arvestades isiku süüd ning kergendavaid ja raskendavaid asjaolusid, rikkuja isiksust ning üld- ja eripreventiivseid kaalutlusi.

Kohtuotsuse põhjendused

Kohus leiab, et kaebus on põhjendatud ja kuulub rahuldamisele osaliselt.

Otsusega väärtetasjas nr 2700,08,003742 10.07.2008 karistati M.Heinoja Liiklusseaduse § 74¹⁹ lg 1 alusel rahatrahviga 230 trahviühikut, s.o 13 800.- kr ja 74¹⁹ lg 2 alusel juhtimisõiguse äravõtmisega 4 kuuks.

Kaebuse esitaja M.Heinoja võtab õigeks, et tema 15.06.2008 kella 01.30 ajal viibis Järvakandis Rahu tänavale pargitud sõiduautos Subaru Impreza reg.nr xxxxxx alkoholijoobes.

Protokolliga alkoholijoobe tuvastamise kohta loeb kohus tuvastatuks, et M.Heinojal tuvastati 15.06.2008 kell 01.30 paiku alkoholijoove 0,57 mg/l väljahingatavas õhus. Samuti tuvastati, et ta oli unine, tasakaal häiritud, ärritunud, kõne oli häiritud, esines asendis. Algul M.Heinoja tunnistas, et tema sõitis. Siis väitis naine, et tema sõitis. Seepeale M.Heinoja ütles, et tema siiski sõitis. silmade sidekestade punetus, suust oli tunda alkoholi lõhna, kõnnak kergelt taaruv. M.Heinoja nõustus tulemusega ning ei soovinud alkoholisisaldust määrata veres, mida kinnitas oma allkirjaga protokollis.

Tunnistaja Tanel Tootsi ütlustest nähtub, et Järvakandis Rabarocki festivalil teatati raadiosaatja teel, et musta värvi Subaru juht on vist alkoholijoobes, juhtis autot, parkis, kustutas tuled. Politseiametnik Margus Toom tundis auto ära. Tunnistaja hakkas koos teiste politseinikega auto poole liikuma, auto hakkas liikuma. See oli Rahu tänaval. Auto seisis vasakul pool tänavat ja liikus sealt paremale poole tänavat ca 50 m. Vahemaa tunnistaja ja auto vahel oli ca 50 m. Autos oli M.Heinoja ja üks naine. Kui tunnistaja auto juurde jõudis, oli rooli taga M.Heinoja. Tunnistaja nägi autot kogu aeg, kui see liikus. Keegi autost ei väljunud, keegi ei läinud sisse. Kui tunnistaja auto juurde jõudis, auto mootor ei töötanud, põlesid parkimistuled. Võtmed olid süütelukus. Istmed olid püstises M.Heinoja ütles, et ootas kainet autojuhti. Auto juurde tuligi üks naine.

Tunnistaja Armin Saaritsa ütlustest nähtub, et ta täitis Rabarocki festivalil ametiülesandeid. Kõikidele patrullidele teatati raadio teel, et tumedat värvi Subaru juht võib olla purjus. Tunnistaja märkas sellist autot. Auto sõitis ühel tänaval. Peatumismärguannet ei jõudnud anda. Auto jäi politseinikes ca 100 m eemal seisma. Tunnistaja koos teiste politseinikega läksid auto juurde. Tunnistaja nägi auto liikumist ja seisma jäämist. Kogu aeg oli olemas silmside autoga. Auto juurde jõuti minuti-paariga. Keegi autost ei väljunud ega sisenenud. Autos olid autojuht ja tema kõrval istus üks naisterahvas. Istmed olid püstises asendis. Naisterahvas ütles, et tema juhtis autot. Autot ei juhtinud naine, nad ei suutnud minutiga kohti vahetada.

Tunnistaja Margus Toomi ülekuulamise protokollist nähtub, et Järvakandis Rabarocki festivalil nägi tunnistaja kella 23.30 ajal, et parklast hakkas liikuma tume sõiduauto Subaru Rahu tänava poole. Tuled ei põlenud. Juht, nähes politseipatrulli, peatus ja hakkas liikuma tagurpidi ning parkis Rahu tänavale. Kell 01.30 olid politseinikud taas Rahu tänaval ja märgati, et sama auto sõitis mööda Rahu tänavat. Juhil kontrolliti joovet ja tuvastati alkoholijoove.

Kohtuistungil leidis tõendamist alkoholijoobe tuvastamise protokolliga, tunnistajate Tanel Tootsi ja Armin Saaritsa, Margus Toomi ütlustega et M.Heinoja juhtis mootorsõidukit Subaru Impreza reg.nr xxx xxx 15.06.2008 kell 01.30 Järvakandis

Rahu tänaval alkoholijoores. M.Heinoja rikkus LE § 76 p 1 sätteid ning pani sellega toime Liiklusseaduse § 74¹⁹ lg 1 sätestatud väärteo.

M.Heinoja kohtuistungil antud ütlused, et tema ei juhtinud sõiduautot Rahu tänaval, auto oli pargitud, istmed alla lastud ning ta ootas kainenet autojuhti, ei ole usaldusväärsed, kuna on vastuolus teiste kogutud tõenditega. Tunnistajate Tanel Tootsi, Armin Saaritsa, Margus Toomi ütlustega on M.Heinoja ütlused selle kohta, et ta ei juhtinud sõiduautot Rahu tänaval, juhiiste oli alla lastud, ootas kainenet autojuhti, ümber lükatud. Nimetatud tunnistajate ütlustega leidis tõendamist, et ainult M.Heinoja sai juhtida politseiametnike silme all sõiduautot Rahu tänaval, tema istus paar minutit pärast auto peatumist juhi istmel, kõrvalistmel istus naisterahvas, samuti alkoholijoores. Keegi ei sisenenud ega väljunud autost. Ka on välistatud, et autos istujad vahetasid kohad, selleks ei olnud neil aega. Kui nad seda oleksid teinud, oleks viiest politseinikust keegi ikka seda märganud. Istmed olid püstises asendis. Autovõti oli süütelukus. Seega kohtuistungil ei leidnud tõendamist, et autot juhtis Rahu tänaval politseinike silme all E.E.R. Politseinikud ei näinud üldse sellist isikut seal. Kohus ei loe tunnistaja E.E.R ütlusi selle kohta, et tema sõitis autoga Rahu tänavale ning läks sealt ära, samuti oli autovõti tema käes, tagasi tulles oli M.Heinojale tehtud juba trahv ning auto oli täpselt seal, kuhu ta sellega parkis, usaldusväärseks tõendiks. Tunnistaja E.E.R ütlused on vastuolus tunnistajate T.Tootsi, A.Saaritsa, M.Toomi ütlustega. Kohus loeb tunnistajate T.Tootsi, A.Saaritsa, M.Toomi ütlused usaldusväärseteks tõenditeks, kuna nimetatud tunnistajad jälgisid ja nägid sündmusi vahetult, nende ütlustes ei ole vastuolusid. Tunnistaja E.E.R keegi sündmuskohal ei näinud ning tema ütlused on eksitavad. Kui tunnistaja E.E.R väidetavalt M.Heinoja juurde tagasi läks, ei olnud M.Heinojale trahvi veel tehtud, vaid koostati väärteoprotokoll. E.E.R väitis, et trahv oli tehtud. Samuti ei olnud autovõtit tema käes, politseinikud nägid, et võti oli süütelukus. Kuna E.E.R sündmuskohal ei olnud, ei saa ta ka tõendada, mida sellel ajal tegi Rahu tänaval menetlusalune isik. Kohtuistungil leidis tõendamist, et M.Heinoja juhtis sõidukit Järvakandis Rahu tänaval 15.06.2008 kell 01.30 paiku ning on seega juhiks LE § 2 lg 14 kohaselt.

Väärteoasjas ei esine VTMS §-s 29 sätestatud väärteomenetlust välistavaid asjaolusid. Liiklusseaduse § 74⁴¹ lg 2 kohaselt on kohtuväliseks menetlejaks politseiprefektuur. Seega Lääne Politseiprefektuuri Rapla politseijaoskonna juhtivkonstaabel Jaanus Peitre oli pädev kohaldama kaebuse esitajale väärteo toimepanemise eest karistust. Kohus leiab, et kohtuväline menetleja on väärteo menetlemisel järginud väärteomenetlusõigust. Kaebuse esitaja on 15.06.2008 oma allkirjaga kinnitanud, et talle on Väärteomenetluse seadustiku §-s 19 ettenähtud õigused ja kohustused teatavaks tehtud ning on võetud väärteo toimepanemise kohta ütlused. Samuti on tutvustatud talle protokoll alkoholihoore tuvastamise kohta, mida kinnitab oma allkirjaga. Kohus leiab, et kohtuväline menetleja ei ole rikkunud otsuse tegemisel VTMS § 74 lg 1 toodud nõudeid. Karistamise aluseks on isiku süü. M.Heinoja on karistatud põhikaristusega üle keskmise määra ning lisakaristusega üle miinimummäära. Kohus leiab, et võib määratud põhi- ja lisakaristust kergendada. Puuduvad karistust raskendavad asjaolud KarS § 58 järgi. Puudub karistatus raskete liiklusasjade eeskirjade rikkumiste eest. M.Heinojal tuvastati kerge alkoholihoores. Asjaolu, et M.Heinoja ei tunnista süüd, ei ole aluseks tema karistamiseks rahatrahviga üle keskmise määra ning lisakaristusega üle miinimummäära. Seega M.Heinoja mõjutamiseks edaspidi hoiduma süütegude toimepanemisest ning, lähtudes õiguskorra

kaitsmise huvidest, on põhjendatud tema karistamine rahatrahviga keskmises määras ning temalt mootorsõiduki juhtimise õiguse äravõtmine LS § 74¹⁹ lg 2 sätestatud minimaalmääras. Puuduvad alused väärteomenetluse lõpetamiseks VTMS § 30 alusel.

Kirjeldatu alusel ja juhindudes VTMS § 132 p 2 kohus leiab, et kaebus kuulub rahuldamisele osaliselt.

Kohtunik: